

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Talen in transitie, UvA en Nieuwgrieks: het roer om

Markaki, T.

Publication date

2016

Document Version

Final published version

Published in

Lychnari : Verkenningen in het Griekenland van Nu

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Markaki, T. (2016). Talen in transitie, UvA en Nieuwgrieks: het roer om. *Lychnari : Verkenningen in het Griekenland van Nu*, 2016(1), 40-41.
<http://www.lychnari.nl/images/edities/Lychnari-2016-1-site.pdf>

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

Talen in transitie, UvA en Nieuwgrieks:

Het roer om

21 januari jl., Spuistraat 134, Amsterdam, 17.30 uur: een drukbezochte bijeenkomst met de raadselachtige titel *Talen in transitie* heeft net plaatsgevonden in de faculteit Geesteswetenschappen van de Universiteit van Amsterdam (UvA). Voor wie zich afvraagt waarom zo'n bijeenkomst de aanleiding vormt voor een artikel in een tijdschrift over het moderne Griekenland, is een terugblik in de recente geschiedenis van de Nieuwgriekse studies in Nederland handig.

Tatiana Markaki | Foto: internet

Het verhaal begint in 2009 met de instelling van de eerste facultaire commissie die over de toekomst van de opleidingen Nieuwgrieks en Roemeens moet oordelen. Aanleiding? Beide opleidingen zijn al langere tijd, hoewel een unicum in Nederland, niet rendabel volgens het facultaire bestuur en het College van Bestuur van de universiteit. Het aantal studenten en uitge-reikte diploma's is structureel te laag, vindt niet alleen de UvA maar ook – en vooral – de minister. De komende zeven jaar zal de opleiding nog een commissie zich over haar toekomst zien buigen

en nog twee alomvattende plannen over Nieuwgrieks zien verschijnen en weer van tafel gaan. De climax van de discussie over de toekomst van Nieuwgrieks wordt bereikt in februari 2015 met de eindversie van het zogenoemde *Profiel 2016*, waarin de studie Nieuwgrieks maar liefst 156 studiepunten verliest (van de in totaal 180 van het Bachelor programma).

En toen kwam 'het momentum'. Studenten van de faculteit Geesteswetenschappen (met name van talen, geschiedenis en filosofie) bezetten het Bungehuis en vervolgens het Maagdenhuis, twee

UvA-gebouwen met veel symboliek, om het rendementsdenken tegen te gaan. De Academische Lente is uitgebroken. De talenopleidingen komen in opstand tegen het plan *Profiel 2016*, dat de academische studie van zeven talen (Italiaans, Hebreeuws, Arabisch, Nieuwgrieks, Servisch/Kroatisch, Pools en Tsjechisch) tot een LOI-achtig taalprogramma reduceert. Het faculteitsbestuur luistert naar de actiegroepen en geeft groen licht voor een nieuw plan; een bottom-up plan waarin alle niet rendabele talenopleidingen zich zullen moeten kunnen vinden. En dat zijn er veel: het zijn alle talen op de UvA, dus niet alleen Nieuwgrieks en Roemeens, zoals het bestuur tot dan toe deed voorkomen. Alleen Engels en Nederlands mogen de dans ontspringen als 'bijna rendabel' en hoeven niet mee te doen aan het nieuwe plan.

Een nieuwe koers

Talen in Transitie, het nieuwe UvA-talenplan, geboren uit de grootschalige acties, voorziet in een min of meer homogene opzet en een essentiële koerswijziging voor alle talenopleidingen. Niet meer de taal, maar de cultuur(geschiedenis)

	Blok 1 (8 weken)	Blok 2 (8 weken)	Blok 3 (4 weken)	Blok 4 (8 weken)	Blok 5 (8 weken)	Blok 6 (4 weken)
Propedeuse	Vak 1 Griekenland van Kavafis tot de Griekse crisis	Why Humanities Matter AV Mediterrane Studies		Inf. Regiostudies AV Mediterrane Studies	Opvolger van Rome: 1000 jaar Byzantium	Project Griekenland (incl. Ngr taalkunde & letterkunde)
	Vak 2 Taalverwerving 1	Taalverwerving 2		Taalverwerving 3	Taalverwerving 4	
Regiomajor Griekenland Studies						
	Vak 1 Algemeen vormend vak	Memory and conflict: Griekenland & Turkije	Memory and conflict: excursie naar Athene/Istanbul	Buitenland (Griekenland)		
	Vak 2 Griekse media: politieke berichtgeving	Griekse literatuur en de crisis				
	Vak 1 Minor	Minor	Minor	Minor	Minor	
	Vak 2 Migration, Diaspora and Minorities across and beyond the Mediterranean (met MOS, ES)	Cultural Transfer across the Mediterranean (met MOS)		Griekenland en Europa	Afstudeerproject	

zal leidend zijn in de nieuwe studieprogramma's die het TCR-model (TaalCultuurRegio-model) toepassen. Aansluiting op het maatschappelijk debat en het opleiden van studenten tot regiodeskundigen is het doel van het nieuwe taalprofiel. Migratie, vorming van nationale identiteit, conflicten of politieke verhoudingen in een bepaalde regio vormen voortaan de onderwerpen die op een interdisciplinaire wijze aanwezig zullen moeten zijn in onderwijs en onderzoek van de talenopleidingen. De laatste 15 jaar is gebleken dat de puur filologische of strikt taalkundige benadering, zeker voor de 'kleine talen', onvoldoende aantrekkingskracht heeft om genoeg inschrijvingen te genereren. Conclusie: het roer moet om.

Ook Nieuwgrieks volgt het TCR-model om te voorkomen dat het door hetzelfde lot als Romeens zal worden getroffen: zowel het Bachelor als het Master programma van dit unicum in Nederland is in 2011 afgeschaft. Het feit dat Nieuwgrieks één van de dertien vreemde talen is die meedoen aan het nieuwe plan schept grote mogelijkheden en biedt de kans om eindelijk, na jaren waarin de opleiding in een neerwaartse spiraal zat, het licht aan het eind van de tunnel te zien. De tunnel blijft wellicht nog lang, maar er is weer hoop. Het nieuwe profiel van de opleiding, ondersteund door de nieuwe regiomajor Griekenland Studies, waarborgt de zichtbaarheid van de studie Nieuwgrieks door middel van de naam die blijft bestaan. Met ingang van september 2017 focust de nieuwe opleiding Nieuwgrieks op cultuurhistorische thema's met behoud van een (sterke) taalcomponent. Het verlies van een deel van de huidige taalvakken zal de studie omvormen tot een regiostudie.

Hoewel deze inperking van opleidingsspecifieke vakken een verlies van 45 studiepunten betekent, is dit een verademing ten opzichte van *Profiel 2016*. Bovendien is dit de enige optie gebleken (binnen het gegeven kader van 8 miljoen aan bezuinigingen van de faculteit) die een toekomst voor Nieuwgrieks kan garanderen. Hoe? Door een duidelijk beroepsperspectief te bieden aan aankomende studenten: regiodeskundige/specialist van het moderne Griekenland, hetgeen inhoudt dat afgestudeerden in staat zijn om Griekenland en alle grote vraagstukken eromheen, zoals de 'Griekse' crisis en de migratieproblema-

tiek, te bestuderen in een bredere context, die van de Mediterrane wereld. Daarbij wordt gebruik gemaakt van Griekse bronnen dankzij de aanwezigheid van taalkennis, waardoor de studenten het moderne Griekenland diepgaander en meer van binnenuit kunnen analyseren. In het sterk vernieuwde taalvaardigheidsonderwijs zullen boeiende facetten van de Griekse cultuur worden geïntegreerd. Ook het uitstippelen van concrete specialisatietrajecten zal bijdragen aan het opleiden van jonge mensen die in staat zullen zijn om deel te nemen aan het publieke debat over actuele vraagstukken en die vanuit een breder perspectief kunnen benaderen. Deze trajecten zal een student als minor kunnen volgen aan een Griekse universiteit (in het 2e studiejaar) en aan de UvA (in het 3e studiejaar). De brede context wordt gewaarborgd door de gebruikte interdisciplinaire methoden tijdens de studie en vakken waarbij aandacht wordt besteed aan Griekenlands positie in het Middellandse Zeegebied en in Europa. 'Cultural transfer across the Mediterranean' en 'Migration, Diaspora and Minorities across and beyond the Mediterranean' zijn bijvoorbeeld vakken die reeds zijn geprogrammeerd in samenwerking met de nieuwe opleiding Midden-Oosten Studies (MOS).

Samenwerking

MOS is een fusie tussen de nu nog zelfstandige opleidingen Arabisch en Hebreeuws die tekenend is voor de samenwerkingsdrift die al langer gaande is binnen de talenopleidingen: de opleiding Spaans gaat nauw samenwerken met het CEDLA (Centrum voor Studie en Documentatie Latijns-Amerika) in het kader van de regiomajor Latijns-Amerika Studies, de opleiding Italiaans met de

opleiding Kunstgeschiedenis in het kader van de regiomajor Italië Studies, Duits met het Duitslandinstituut voor de regiomajor Duitsland Studies, de opleiding Slavische talen met de sectie Oost-Europese studies van de opleiding Europese Studies en de drie Scandinavische talen Noors, Deens, Zweeds zullen zich verenigen in de regiomajor Scandinavië Studies.

De intentie om meer samenwerkingsverbanden aan te gaan ten behoeve van de invulling van het nieuwe studieprogramma is zeker ook bij Nieuwgrieks één van de speerpunten van het nieuwe beleid. De samenwerking met MOS staat niet op zichzelf. Overleg met collega's Turkse cultuurgeschiedenis zal de precieze invulling bepalen van het vak 'Memory and conflict: the case of Greece and Turkey'; overleg met de interuniversitaire Nederlandse Instituten in Athene en Istanbul zal vorm geven aan de vakken waarin projecten en excursies worden voorzien en samenwerking met de opleiding Europese studies zal het vak 'Griekenland en Europa' bepalen en verrijken. Tegelijkertijd zal de samenwerking met onze Griekse partners (de universiteiten van Athene, Thessaloniki en Kreta) worden gecontinueerd, geïntensiveerd en geheroriënteerd. Tot slot onze 'bruggenbouwersmentaliteit' reikt tot Cyprus en onderzoekt nieuwe, nauwere samenwerkingsmogelijkheden.

Al met al reden genoeg om als programma-teamleider Nieuwgrieks optimistisch te zijn over de nieuwe kansen en uitdagingen die zich lijken voor te doen. En ja, er is nog veel werk aan de winkel om van Nieuwgrieks weer een aansprekende, toekomstbestendige academische discipline te maken. Maar één ding is zeker: de basis is al gelegd en de brug gebouwd. 🙌